

Rapport Arkeologisk förundersökning

Stora Gatan VA, Sigtuna, Uppland 2005

Anders Wikström

Sigtuna Museers Uppdrags Verksamhet

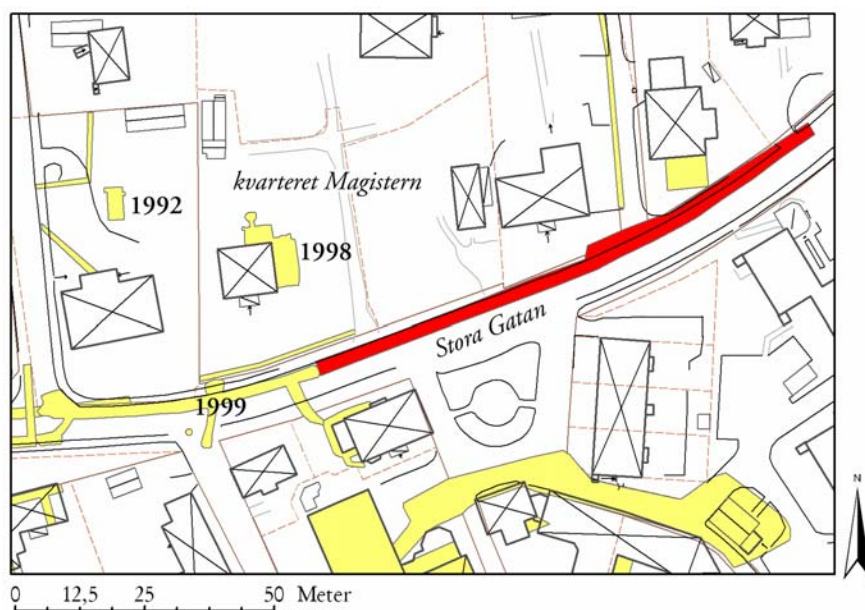
Sigtuna Museum

Stora Gatan 55
S-193 30 Sigtuna

Tfn: 08/597 838 74

Fax: 08/597 838 83

E-postadress: anders.wikstrom@sigtuna.se

Figur 1

Digital karta över Stora Gatan och kvarteret Magistern. Äldre arkeologiska undersökningar är markerade med gult och den aktuella förundersökningen är markerad med rött.

Inledning

I samband med en utbyggnad av VA-ledningar i Stora Gatan vid kvarteret Magistern, Sigtuna, utfördes en arkeologisk förundersökning. De befintliga ledningarna var i så pass dåligt skick att driftsäkerheten inte kunde garanteras.

Det berörda området ligger öster om det lagskyddade fornlämningsområdet Svarta jorden, RAÄ 195 Sigtuna. Inom området har det tidigare påträffats gravar, främst i kvarteret Magistern (1992 och 1998 figur 1). Målet med den arkeologiska förundersökningen var att i möjligaste mån tillse att inga gravar skadades vid schaktningsarbetet och att dokumentera eventuella gravar synliga i schaktets väggar.

Gravarna i kvarteret Magistern har daterats från 1000-tal fram till reformationen. Delar av kyrkogården härrör sannolikt från en S:ta Gertruds institution från 1300-talet. De äldre mycket fragmentariska gravarna har sannolikt tillhört en kyrkogård med träkyrka. Varken träkyrkan eller den eventuella stenkyrkan S:ta Gertrud har påträffats. Kyrkogårdens utbredning är inte känd.

Vid en arkeologisk undersökning 1999 inför ett tidigare utbyte av VA-ledningar i Stora Gatan sydväst om den nu aktuella sträckan påträffades också mycket fragmentariska delar av skelett. Dessa var belägna mot den nordligaste delen av schaktet i anslutning till det nu aktuella schaktets början. Inga tydliga gravar kunde dock dokumenteras p.g.a. kraftiga moderna störningar.

Resultat

Schaktningsarbetet och utbytet av VA-ledningar pågick under lång tid, januari till mitten av mars, och delvis under svåra vinterförhållanden. På grund av arbetets karaktär grävdes också schaktet under omgångar, ca 20-30 meter i taget. Det upptäcktes tidigt att det hade bedrivits omfattande moderna nedgrävningar, både VA-schakt, ledningsdragningar och schaktningar i samband med att Stora Gatan byggdes. Det gjordes därför en bedömning att schaktningsarbetet inte behövde följas hela tiden. Det antikvariska arbetet koncentrerades därför till några enstaka tillfällen och kom mer att likna en antikvarisk kontroll.

Schaktets totala längd var 105 meter, bredden mellan 2,5 och 3 meter och upp till 2 meter djupt. Större delen av schaktningsarbetet pågick i redan befintliga schakt. Mot de nordvästliga delarna grävdes dock i tidigare orörd mark, vilket delvis innebar att berg behövde sprängas. Direkt under moderna schaktmassor och bärlager för Stora Gatan framkom morän.

Inga kulturlager eller gravar påträffades, vilket till stor del beror på de omfattande moderna nedgrävningarna.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer: 431-04-76770
Uppdragsgivare: Stadsbyggnadskontoret, Sigtuna kommun
Kvarter/område: Stora Gatan vid kvarteret Humlegården
Socken: Sigtuna stad
Landskap: Uppland
Ek kartblad:
Typ av undersökning: Arkeologisk Schaktningsövervakning
Fältarbetstid: januari 2005
Fältarbetspersonal: Anders Wikström

Dokumentationsmaterial: -

